

5.10.2023

YHTEENVETO PERINNEBIOTOOPPI-INVENTOINNISTA 2022 & HOITOSUUNNITELMA 2023

Kohde Riihimaan keto
Pinta-ala 1,01 ha

Kohteen yleiskuvaus

Riihimaan keto- niminen perinnebiotooppikohde sijaitsee Kokemäellä, keskustasta nelisen kilometriä kaakkoon. Alue rajautuu Ylistarontiehen, metsäalueisiin sekä peltoon. Niittyalueella on muutamia maakasoja ja sen poikki kulkee kasvipeitteinen ajoura pellolle.

Perinnebiotooppityypeistä alueella esiintyy:

- Osa-alue 1: ketoa, tuoretta niittyä, suuruohonniittyä ja metsittynyttä entistä maatalousmaata.

Suuri osa niitystä on rehevää ja negatiivisten indikaattorilajien valtaamaa, kuten nokkosta, nurmipuntarpäättä, pujoa, vadelmaa, hietakastikkaa ja koiranputkea, mutta paikoin on matalakasvuisempia kohtia, joilla kasvaa edustavampaa lajistoa, kuten nurmirölliä, punanataa, siänkär-sämöä. Tien laidalla on puolestaan melko edustavaakin ketoa, jonka valtalajistoon kuuluvat mm. ketoneilikka, keltamatara, kissankello, hopeahanhikki, lampaannata ja ahomansikka. Metsäisillä reunakuvioilla puusto on mäntyvaltaista, sekapuuna esiintyy mm. kuusta ja koivua, pensaskeroksessa kasvaa katajaa sekä taikinamarjaa ja kenttäkeroksessa yleisiä ovat lampaannata, metsälauha ja mustikka. Kasviharvinaisuuksina alueella esiintyy hullukaalia sekä valko-ailakkia.

Alueella on myös muinaisjäänneksiä.

Riihimaan keto on edellisen kerran inventoitu 1990-luvulla. Verrattuna edelliseen inventointiin, vaikuttaa alueen edustavuus säilyneen melko samana, mutta arvoa nostaa etenkin edustavan kasvilajiston runsaus sekä maisema-arvot.

Huomionarvoiset perinnebiotooppien putkilokasvit: keltamatara (vaarantunut VU, ei ehkä enää täysin puhdas)*, ketoneilikka (silmläpidettävä NT)*, ahokissankäpälä (silmläpidettävä NT)*, nuokkukohokki* (*laji havaittu vuonna 2022)

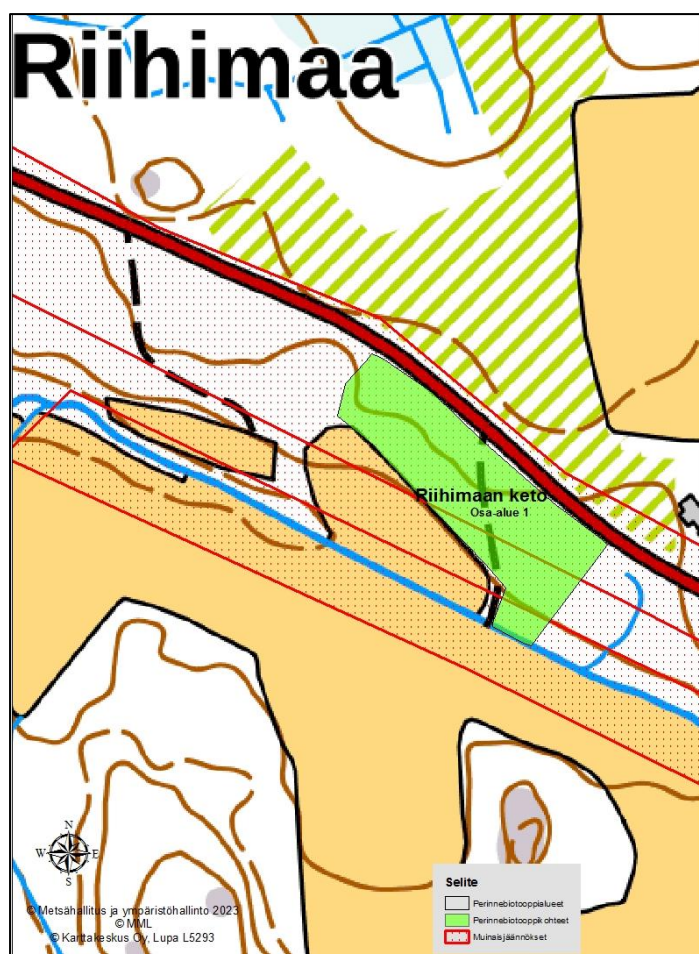
Arvoluokka: (P+) paikallisesti arvokas

Perustelut (+ arvoa nostavat tekijät, - arvoa heikentävät tekijät)

+: maisema-arvot, muinaisjäänne, huomionarvoinen lajisto, pienruuhoinen.

-: lajisto osin yksipuolista, ei säännöllisessä hoidossa, osa alueesta metsittynyt ja alueelta otettu maa-aineksia.

Kartta 1. Kohderajaus perinnebiotooppikohde Riihimaan keto (osa-alue 1, vihreä rajaus).

5.10.2023

Vanha maankäyttö ja hoitohistoria

Riihimaan keto on osa Kraviojankangas (ent. Ylistaro Tolvan maa) -nimistä muinaisjäännösalueetta (tyyppi: asuinpaikat, ajoitus: kivikautinen). Muinaisjäännösalueelta on löytynyt kivi-kauden jäänteinä mm. liesiä, saviastioiden palasia, työkaluja ja palanutta hylkeen luuta. Alueen etelälaidalla on myös toinen Karvi-niminen muinaisjäännösrajaus (tyyppi: kulkuväylät, ajoitus: historiallinen), joka liittyy Kravin 1800-luvun alun kanavauoma-hankkeeseen, minkä tarkoituksena oli tehdä Huittisten Ronkasta Kokemäen Ylistaron kylään kanava, mutta jota ei kuitenkaan koskaan kaivettu loppuun saakka. (Lähde: Kulttuuriympäristön palveluikkuna <https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/portti/read/asp/default.aspx>). 1900-luvun alun senaatinkarttaan alue on merkitty peltona, ja alueen reunalla on ollut rakennus, maaperä on maanomistajan mukaan kuitenkin liian hiekkaista sopiakseen viljelykseen. Maanmittauslaitoksen 1960-luvun peruskartassa alue on merkitty niityksi. 1940-luvun lopun historiallisessa ilmakuvassa alue on ollut varsin avoin ja metsäosat harvapuustoisia tai kokonaan avoimia. Alueelta on myös otettu maa-aineksia, minkä muistona löytyy vanhoja hiekkakuoppia-

Tehdyt selvitykset ja inventoinnit

- Valtakunnallinen perinnemaisemainventointi (16.6.1992); Heli Erkkilä (arvoluokka P)
- Valtakunnallinen perinnemaisemainventointi (20.7.2022); Hanna Hakamäki, VARELY
- Maastokäynti, Helmi-kunnostuksen suunnittelu (23.8.2023); Hanna Hakamäki, Charlotta Berlin & Risto Vilen, VARELY

Perinnemaisematyypit ja muut luontotyypit

▪ Osa-alue 1:

Kuvio 59: tuore heinäniitty, osin tuore suurruohoniitty (0,3 ha)

Valtalajisto: nurmirölli, niittyjuola eli juolavehnä, hietakastikka, punanata, nokkonen, koiranputki, vadelma, pujo, siankärsämä

Kuvio 63: tuore suurruohoniitty (täyttömaaniitty) (0,16 ha)

Valtalajisto: nokkonen, koiranputki, reunalla kasvaa lupiinia

Kuvio 61: karu pienruohoketo (0,09 ha)

Valtalajisto: lampaannata, punanata, keltamatar, ketoneilikka, kissankello, hopeahanhikki, nuokkukohokki, ahomansikka, nurmitädyke

Kuviot 60 & 62: hylätty pensoittuva ja metsittyvä entinen maatalousmaa, nykytilassaan vastaa lähinnä tuoretta kangasta (0,45 ha)

Valtalajisto: mänty (kuusi), kataja, lampaannata, mustikka, metsälauha. Paikoin esiintyy laikuina niittykasvillisuutta, kuten keltamataraa, nuokkukohokkia, niittynurmikkaa, kissankelloa sekä kissankäpälää.

Nykyisen hoidon kuvaus ja kommentit

Kohde ei ole säännöllisessä hoidossa. Koska maaperä on hiekkaista, ei kohde ole ollut soveltuvaa peltoviljelyyn ja sen vuoksi alue on ollut "joutomaana" pitkään.

Hoitosuosituks

Riihimaan keto on paitsi luonnonarvoiltaan, myös kulttuurihistorialtaan merkittävä alue. Muinaisjäännökset tulee huomioida perinnebiotooppien hoidon suunnittelussa ja parhaimmillaan alueen hoitotyöt (niitto ja raivaukset) edesauttavat myös muinaisjäännösten säilymistä.

5.10.2023

Heinittymisen ja rehevöitymisen pysäyttäminen onnistuisi niitolla ja niittojätteen poistolla. Aluetta voisi toisaalta hoitaa myös laiduntaen, mikäli sopivia laiduneläimiä löytyy. Niityn reunametsien säännöllinen raivaus estäisi alueen umpeenkasvua sekä toisi niin ikään lisää valoa niitylle ja metsäisillä alueilla kasvavat niittykasvit saisivat lisää elintilaa.

Haitallisen vieraslaji komealupiinin torjunta tulisi aloittaa heti.

Niittotyön helpottamiseksi niityllä sijaitsevat maakasat olisi hyvä tasoittaa ja niityn reunalla sijaitsevat siltarummut olisi hyvä siirtää muualle.

Puustoisella alueella voi tehdä tiheämpien nuorempaa puustoa kasvavien kohtien harvennusta avarammiksi. Puuston harvennuksissa tulee poistaa etupäässä nuorempaa puusukupolvea ja säästää kookkaampia puita, sekä tehdä tiheämpiin kohtiin harvennuksen lisäksi valoisia aukkoja. Vanhojen puiden lisäksi laho maapuu ja kuollut pystypuu lisäävät luonnon monimuotoisuutta. Tavoitteena puuston käsittelyssä on monipuolinen, luontaisen näköinen ja kerroksellinen puustorakenne. Oksat ja muu raivausjäte tulisi kerätä alueelta pois.

Kuviokohteiset hoitosuositukset

Kuvio 59: tuore heinäniitty, osin tuore suurruohoniitty

Hoidon tavoite: matalakasvuinen ja monilajinen niitty/keto, hoito: niitto traktorivetoisella niittokoneella tai käsiniittokoneella, niittojätteen poiskeruu. Ylläpitoraivaus tarvittaessa.

Kuvio 63: tuore suurruohoniitty (vähempiarvoinen täyttömaaniitty)

Hoidon tavoite: avoin niitty, hoito: niitto traktorivetoisella niittokoneella ja niittojätteen poiskeruu. Vaihtoehtoisesti alueelle voi kasata toisilta niittykuvioilta kerättyä niittojätettä maatuomaan. Ylläpitoraivaus ja vieraslajien torjunta tarvittaessa.

Kuvio 61: karu pienruohoketo

Hoidon tavoite: matalakasvuinen ja monilajinen keto, hoito: niitto leikkaavateräisellä niittovälineellä, esim. raivaussahan kolmiotinä tai viikate, niittojätteen poiskeruu. Ylläpitoraivaus tarvittaessa.

Kuviot 60 & 62: hylätty pensoittuva ja metsittyvä entinen maatalousmaa, nykytilassaan vastaa lähinnä tuoretta kangasta (0,45 ha)

Hoidon tavoite: puoliavoin niityn reunametsä, jossa on ketolaikkuja, hoito: säännöllinen nuoren puuston ja pensaston raivaus, raivausjätteen poiskeruu sekä vieraslaji lupiinin torjunta.

Lisätietoja

Hanna Hakamäki, p. 0295 023 061

Charlotta Berlin, p. 0295 022 029

etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Varsinais-Suomen ELY- keskus PL 236, 20101 Turku

5.10.2023

Kuvia kohteelta (Hanna Hakamäki)

Kuvio 59. Niitty on paikoin matalakasvuinen. Taka-alalla maakasoja.

Kuvioiden 59 ja 61 reuna. Keltamatar ja ketoneilikka kasvavat paikoin runsaina.

5.10.2023

Kuvioiden 59 ja 61 reuna.

Kuvio 59.

Kuvio 59. Valoisassa rinteessä kasvaa hullukaalia.

Kuvio 62. Tien laidalla kasvaa ahokissankäpälää.

Kuvio 62. Metsäisillä reunaosuuksilla kasvaa paikoin myös niittykasvillisuutta.

5.10.2023

Kuvio 63, vähempiarvoinen suuruohoniitty.

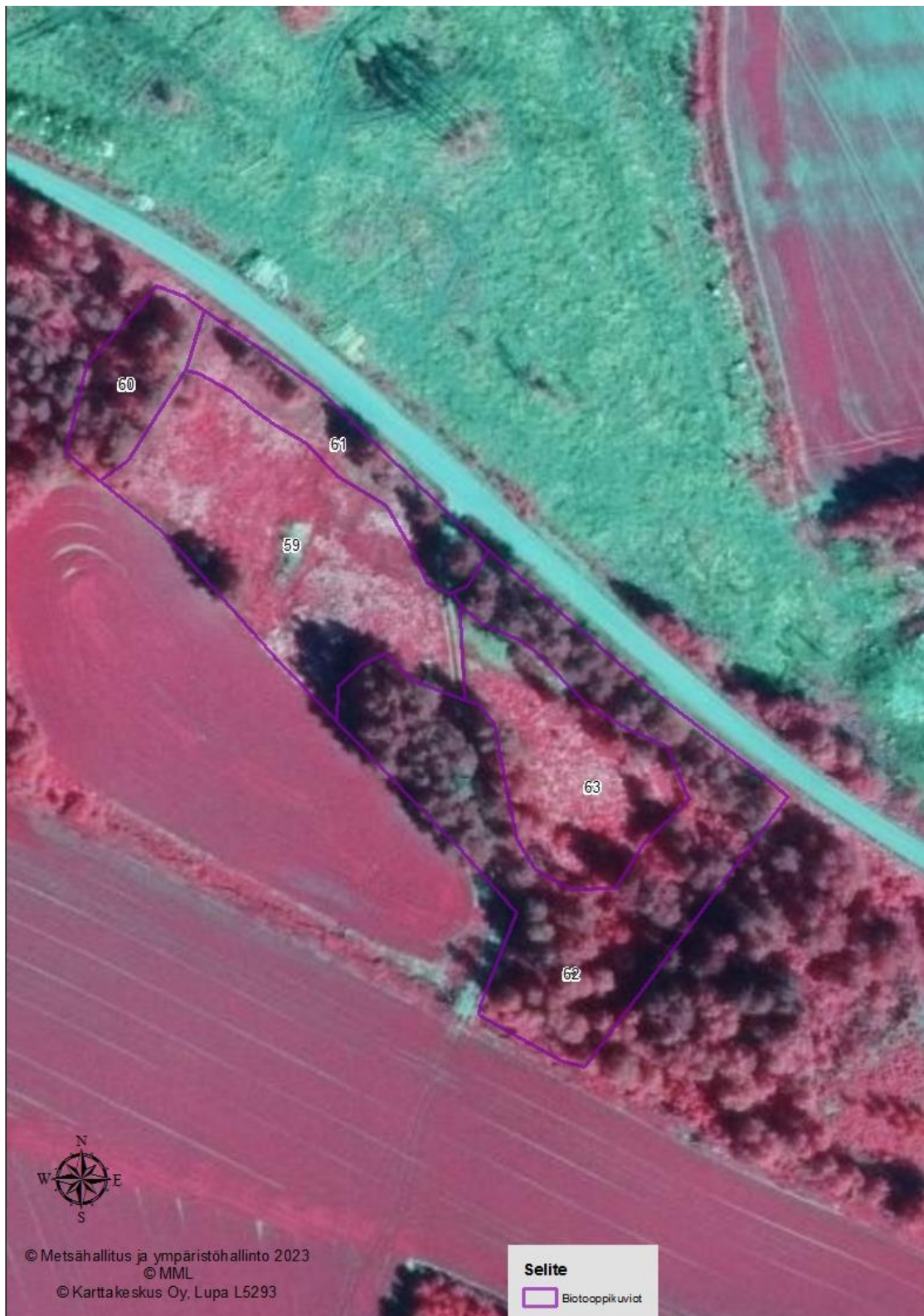

Kuvio 59, niityn reuna, vieressä ajoura.

5.10.2023

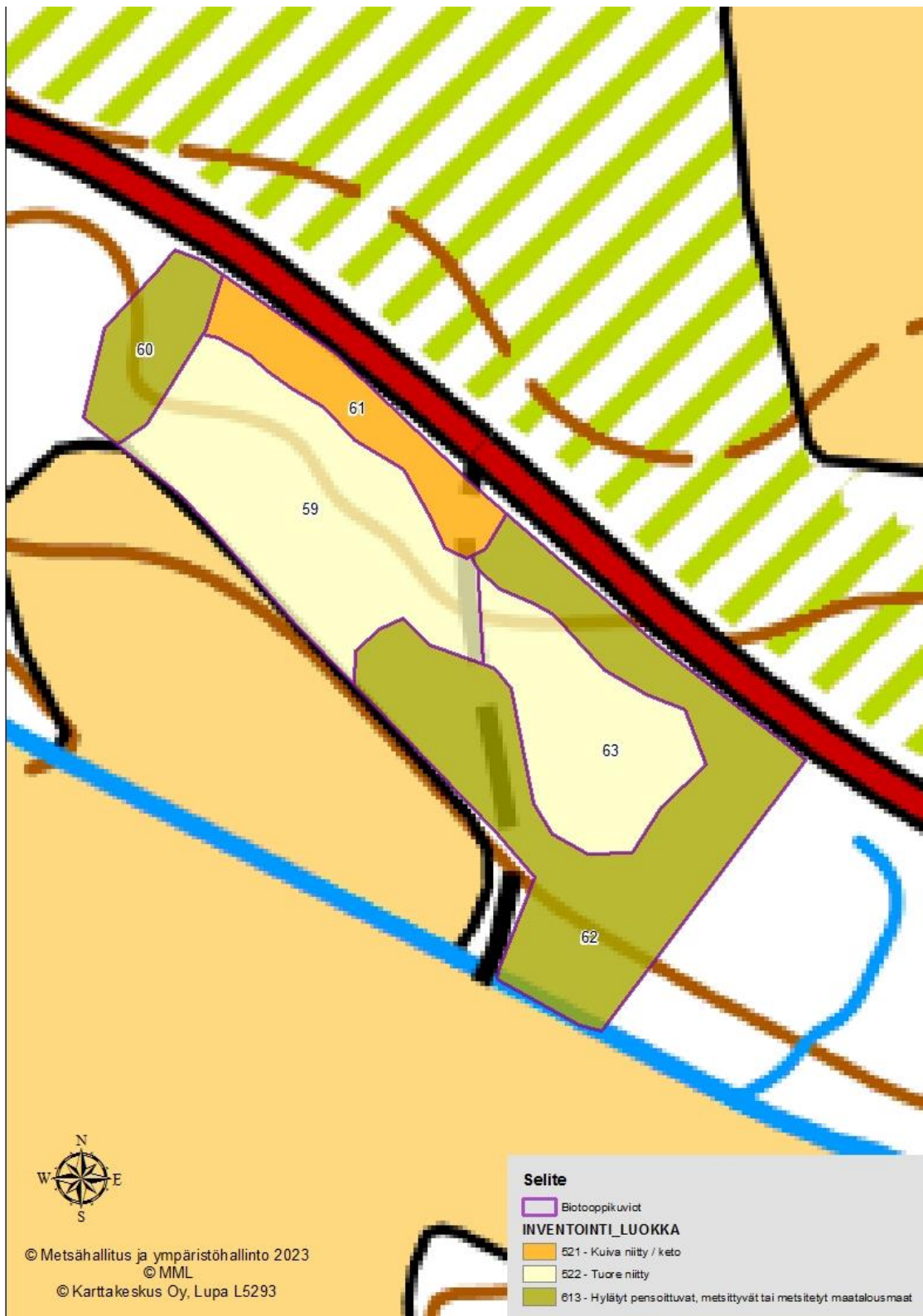
Liitteet

Liite 1. Kuviokartta Riihimaan keto

5.10.2023

Biotooppikuviot ja inventointiluokat, Riihimaan keto

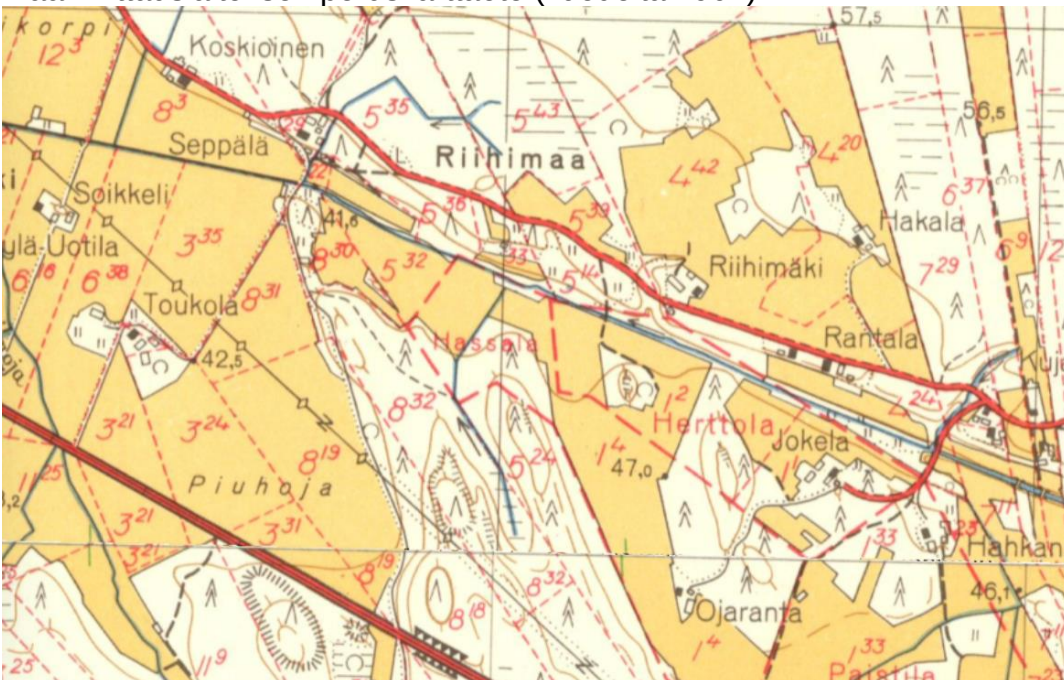
5.10.2023

Liite 2. Vanhat kartat

Senaatinkarttaote vuodelta 1907

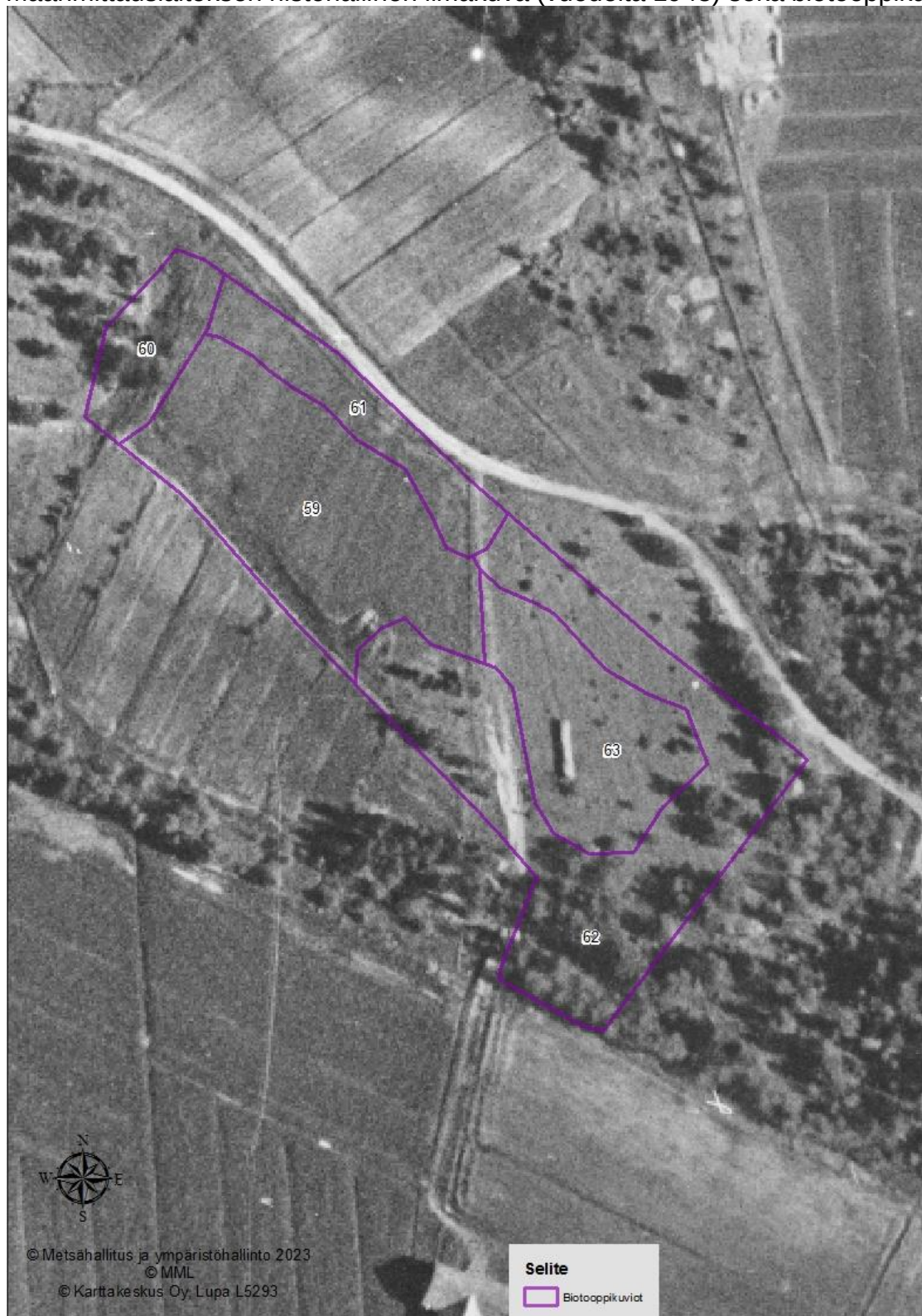
Lähde: Kansallisarkisto <http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi>

Maanmittauslaitoksen peruskarttaote (vuodelta 1962)

Lähde: <http://vanhatpainetutkartat.maanmittauslaitos.fi>

5.10.2023

Maanmittauslaitoksen historiallinen ilmakeku (vuodelta 1948) sekä biotooppikuviot.

5.10.2023

Liite 3. Toimenpide-ehdotukset ja biotooppikuviot, Riihimaan keto.

5.10.2023

Perinnebiotooppien arvoluokitus

PT: puutteellisesti tunnettu

E: ei perinnemaisema-arvoa

U: uusympäristö

K: kunnostuskelpoinen perinnebiotooppi

P-: paikallisesti arvokas perinnebiotooppi (lähellä kunnostuskelpoista)

P: paikallisesti arvokas perinnebiotooppi

P+: paikallisesti arvokas perinnebiotooppi (lähellä maakunnallisesti arvokasta)

P* paikallisesti arvokas perinnebiotooppi (ei tarkemmin määritetty)

M-: maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi (lähellä paikallisesti arvokasta)

M: maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi

M+: maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi (lähellä valtakunnallisesti arvokasta)

M*: maakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi (ei tarkemmin määritetty)

V: Valtakunnallisesti arvokas perinnebiotooppi